

ВХОДЯТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЙ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

РАДІОН
абсолютно не нищить білля.

Виключні продуценти **С. А. САТУРНІЯ.**

Очевидно, війна і получена з чого

40 золотими в особистих паперах.

— **Пам'ятники у чужинців.** У Відні розписана збірка на пам'ятник славного драматичного артиста Жіраардо, довголітнього члена віденського державного театру (кошипольного Буртеатру). Жіраарді помер перед кількома роками після ампутації ноги. — У Варшаві починається робота біля авансценки пам'ятника Шопена. Відзнято пам'ятника зроблено в Парижі. Речниця відзначення пам'ятника Шопена назначено на день 17 жовтня ц. р. — В Любліні відзначено пам'ятник славного славіста Франца Мікловського.

— **4000 народних драм** приставлено на конкурс московської газети «Беднота». З них ледви яких 50 відповідають літературним і сценічним вимогам. Авторів цих драм — майже виключно селяне. Ідентифікацій радянський український конкурс зібрав недавно, як відомо, 140 драм, з яких також ледви кілька відповідало вимогам чистоти і сцени.

— **Класичний репертуар у «Березі».** Провідник театру «Береза» Лесь Курбас заявив співробітникам харківських «Вістей», що в житті «Берези» в порівнянні з минулим є деякі зміни, передовсім зміни в поглядах на репертуар. Цього року — казав він — до репертуару ввійдуть уже і класики як св-ч так і в селі, але «Березі» далекий від академічного репертуару, бо театр мусить бути завжди органічною частиною громадського життя і виконувати певну соціальну функцію. У факті введення до репертуару «Берези» класики бачить Курбас і педагогічну сторінку, бо це буде мати значення як органічний фактор збільшення української культури. В цьому сезоні поставити «Березі» «Гамлет» зі старою українською драматургією у відповідному оформленні. Склад колективу «Берези» значно збільшений, а до режисури прийнято В. Ілліашинова, головного співробітника Меєрхольда, на протязь 6-ти літ. В репертуарі 8 нових вистав. Зі старих класиків заступлений Шекспір («Отельо»). З українських новітніх драм піде «Сонце Рутин» В. Пачовського.

— **Господарство України в цифрах.** Господарська продукція України збільшилася в 1926 р. до 91 відсотків передвоєнної. Прибутки з господарства дають 79 відс. передвоєнних; фабрична продукція збільшилася до 72 відс. передвоєнної, а кредити затримали до 32 відс. Зріст господарства зріс в останньому році в порівнянні зі станом з попереднього року на 36 відс., а фабрична продукція на шлях 61 відс. В усіх підприємствах вложили держави в цьому році 330 мільйонів карбованців. Урожай підрахували у цьому році в грошах на суму 1-го мільярда 78 мільйонів пудів. — Всі ці цифри взяті з радянських джерел. Чи вони вірні ніхто ручити не може навіть ті, що їх склали. Бо з радянської статистики недовідомі навіть у РСР. Між іншими сам Сталін проборив ці нещадно важкі заклади і то прилюдно за те, що вона не точна і не вірна.

— **Всеукраїнський торговельний музей.** В минулому році зорганізували в Києві Всеукраїнський торговельний Музей. Комісаріат торговлі, що є фундатором цього музею, рішив збільшити в ньому відділи крамних зразків і економічної відділи. Останній відділ має розробляти справи кредиту, тариф, транспорту і конкуренції ринку. Крім цього буде він провадити і науково-дослідну роботу організувати школу курсів і семінарів.

— **Михайло Возник.** Коротка трагедія давньої церк. слави, лави. По причині могого вступу зі Львова на фері не міг і особисто

провірити першої відбитки з оцінки заданого підручника, яку видруковано в найновішому числі «Української Школи». Тому найшлося в тій оцінці тільки друкарських помилок, що після справлення їх та сама оцінка подіяється вскорі в окремій виданні. — о. д-р Св. Кархут.

Дописи.

Бережани. (Нашенька української шкільної української (читальни).) Наказуючи до допису «Діло» з 15 квітня 1926 р. де виказано, як інспектор Позняк лішився у Бережанщині українській школі, поданою дашки замітки про його розкладову працю. В українських школах наклали на управителя, крім викладу польської мови, історії і географії в мові польській, ввести на науці української мови в і. відділі ще й «польське гомідек». Така чудернацька можливість тільки в такій висококультурній, широко-конституційній, глибоко-демократичній, наскільки толерантній державі, як Польща. У всіх інших державах, культурних і некультурних, такий порядок виключений. Науку польської мови авіа цей інспектор в українських школах безпечно вже в другій відділі, замість по присягам шкільних законів, у третім. Не зажадувати на надлюдську працю учителя-Українця, майже всім їм (крім мазецьких і хрунів) дає він по візантійській «утиці» за малі відомості з польської мови, за недостатку педагогічних засад у навчанні, за заведування в письменних приготуваннях до лекцій і т. д., розуміється, часто за неправдиві, перекручені або переборщені причини — з загрозною дисципліною. Свідуюча візантійська знов викazuje «кістку в м'ясі» і готує дисциплінарне свідство, а з ним усунути з повіту. Ці драконські візантійські страши до тієї міри, що одна учителька-Українка в часі його візантійської дістала биття серця і мало не переплатила того життя. В часі візантійської він нічого не відзнається, уяв не дає, повізантійських конференцій не улажує, поступів у школі не очікує, а однією нагородою його візантійської є загальникове «утикі», яке не очікує поступу ані не направила методи навчання. Обходження інспектора з учителями-Українцями крайню обурююче, навіє капітал з «геміями». Роль інспектора зводиться він до ролі поліційника і з тою метою послугується індивідуалом з під темної звади або «суганями», які очорнюють перед ним українське учительство, а він з кожного їх підлого доносу витягає конвенції. Він не стидиться намовляти учителя до переходу на латинський обряд і дві особи з нашого учительства вже перетягнули на «латинський обряд», а твердих у цій напрямі школяре, як це зробив з учителькою П. Кіндсманною, котру два рази спалив при кваліфікаційній іспиті за відмову переходу на латинський обряд. До кваліфікаційних іспитів більшість Українців інспектор Позняк не допускає або палить їх при іспиті через половину. Кожного місяця обтягає він насильно платню учителям на приватні ціли, напр. на плячгородів по 15 зол., за вивиски на школах по 13 зол., на печатки для шкіл по 5 зол. і для Шкільних Рад по 2 зол. Бережанське учительство терпить і мовчить, як жуки чорні руки видирають безкарно серце українського народу, його рідну школу. *Vivat.*

Український Комітет у Ч. С. Р.

Дня 10. серпня ц. р. відбувся загальний збори новозаснованого Українського Комітету в Ч. С. Р. На денному порядку стояли точки: 1) Прийняття нових членів. 2) Інформаційний звіт з діяльності тимчасової управи Українського Комітету. 3) Вибір постійних органів Комітету. Головою п. М. Шаповал. Секретаріатом п. Г. Чернуха.

До складу Комітету прийнято нових членів: проф. Ковалів, проф. Ярема, д-р Івашенко, Клименко, Косенко, Куликівський, Коритяк, Мочарний, Залеський.

Про діяльність управи робив звіт голова управи Н. Григорів і члени проф. Шелухин і К. Цуркан. На пропозицію п. М. Шаповала прийнято одностайно таку резолюцію: Загальні збори Українського Комітету одобрюють діяльність тимчасової управи й підкреслюють, що на майбутнє головна її діяльність має бути направлена на організацію еміграції. Особливу увагу має звернути управа на організацію України у Франції для забезпечення їх правного та матеріального добробуту шляхом збільшення культурної, матеріальної допомоги для масових організацій.

Після звіт вибрано нову управу, ревізійну комісію і товариський суд. До управи обрано: головою п. Н. Григорів і членами: проф. Шелухина і проф. Русова, К. Цуркан і Л. Клименка. До ревізійної комісії: М. Галаган, проф. Ковалів і С. Довгалів. До товариського суду: д-ра Мандуку, д-ра Ярему і д-ра Кобилянського.

Далі загальні збори після реферату професора Ковалів ухвалили доручити управі організувати курси заочної освіти. На пропозицію п. М. Шаповала одностайно ухвалено вислати поділку чехословацькому уряду і зокрема міністерству закордон-

них справ за допомогу, яку вони після короткої перерви знов уділяють для української еміграції.

Вищі школи у Відні.

Акад. Т-во «Сін» у Відні повідомляє: Високі до високі школи у Відні для чужинців відбудуться в таких ретинках: Університет — від 23. вересня до 23. жовтня ц. р. Подання в справі зрінання чужинців з австрійськими студентами що до такс треба вносити від 1. до 16. жовтня ц. р. (медичина від 1. до 7. жовтня). Техніка — від 23. вересня до 7. жовтня ц. р. Подання в справі зрінання та зрінання з австр. студентами вносити перед 23. ц. р. До подання в справі зрінання належить додати окрема всі пірничі та річні свідства з вищих класів середніх шкіл. Агрономія і Лісова Висока Школа — від 1. до 14. жовтня ц. р. Подання в справі зрінання з австр. студентами приймається до 28. жовтня. Висока Торговецька Школа — від 25. вересня до 15. жовтня ц. р. Подання в справі зрінання з австр. студентами слід вносити від 25. вересня до 3. жовтня. Висока Музична і Драматична Школа — від 6. до 11. вересня ц. р. Прямі свідства по успішному зложенні вступного іспиту.

У всіх віденських високіх школах треба до подання в справі зрінання додати такі документи з легалізованим перекладом на німецьку мову. 1) метрика, 2) свідство про належність, 3) свідство натуральності, 4) свідство моральності (тільки при перерві студії). До подання в справі зрінання з австрійськими студентами має бути крім того додано свідство убожства. До вписів у високі школи Відня треба зголоситися особисто. Місячне удержання у Відні коштує під цей час 20-25 зол.

Ближчі інформації дає Товариство «Сін»: *Ukr. Stud. Verein „Sitsch“, Wien XVIII, Theatersplatz 15.* тільки за попереднім надісланням 3 зол. на покриття коштів переписки.

За Відні: Ю. Вігошанський, заст. голова.

Зі спорту.

«Беркут» — «Україна».

Фінальні матч змагання за срібний кубок Т-ва «Дністер» відбулися дня 19. вересня ц. р. на пляжі «Сокола-Батка» між Т. С. К. «Беркут» з Бережан і С. Т. «Україна» Львів.

Оповідки.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Батиско хор у складі 30 осіб виступає:

Віторок 7.IX. Броди.

Четвер 9.IX. Винники.

П'ятниця 10.IX. Винники. 193 24-2

З дівочої гімназії УПТ. в Станіславові Початок шкільного року 1926/27. дня 15. вересня. Податкові вписи до 14. вересня. Дововичку, поправочні та додаткові вступні іспити до класів I-VIII. а днях 14. і 15. вересня від год. 8. ран. 437 2-2

Жіночий Кружок У. П. Т. Імени Ганни Барвінок отримав з дня 1. вересня ц. р. при дівочій школі ім. Шевченка (вул. Мохнацького 12) 8. класу доповнячу, в якій крім предметів загальнообразовних буде уділятися науки крою і шиття суконої і біла, модистства, шиття на машині, трикотарства, писання на машині і других практичних відомостей. Зголошення приймає управа школи щодня від 10-1. 446 1-2

Кружок Рідної Школи У. П. Т. в Коломиї отримав з початком шк. року 1926/27. одностайний торговельно-кооперативний курс, в якого програму входить скорочений матеріал середніх кооп.-торговельних шкіл. На курс будуть прийняті дітчата і хлопці, що скінчили курси гімназії або 7. класу народної школи. Оплата місячна вносить 20 зол., вписове 10 зол. Зголошення приймає і інформацію дає канцелярія Рідної Школи Коломиї «Народний Дім». — Старашина Кружка Рідної Школи У. П. Т. в Коломиї. 450 1-2

Дрібні оголошення.

1 ЗОЛ. 50 СОТ. коштує одна ложка, ніж або вилик з хінського срібла у Мандля Коперника 14. проти Кіна Коперник.

1 ЗОЛ. 70 СОТ. коштує один ніж з хінського срібла у Мандля Коперника 14. проти Кіна Коперник. 432 2-10

80 СОТ. коштує одна ложка до чаю — з хінського срібла у Мандля Коперника 14. проти Кіна Коперник.

ВЗНИВАЮ п. М. БЕНЦІАЛ, артиста українського театру під дир. О. Міткевич віддає мені до дня 11. п. м. довг. 212 золотих, в противний случаю справу віддаю під оруд. «Союзові Дітям Українського Театрального Мистецтва». Петро Бакович, вул. Васильського 24. 444 1-2

ВДОВЕЦЬ, віт 38, дивець, возний власних хат в місті — з морія поля з будинками на селі, одружиться й старшою, лагідною, вдовою паною з відомою нахилом. Добрі крамни мають герцоштво. Федуняк, Городок Яглонський, Заставська. 448 1-1

БІЛІЖКУ Гігієні для Паль, високою даром і дискретно за зворотом порти. Ковесовидання українська. Леа Відточ Любелська. 447 1-1

КОНЦІПІЕНТ пошукує заняття в адмін. канцелярії. Зголошення слати під адресою: канцелярія д-ра Ріпешко в Сокалі. 445 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає

Дентистичне заведення

д-ра Симона Раппапорта Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пломбування й вишкарплення зубів безболісно. Штучні зуби з кавчуку і золоті на американську систему. Пациєнтів з провісній помагоджувати в найкоротшому часі. П. Т. урядовим та студентам знизка знизка та полекції в сплатах. 395 6-10

НА СЕЗОН

ОСІННИЙ!

Одяги маринаркові і спортові

РАГЛЯНИ англійські

ПАЛЬТА зимові

ПЛАЩІ жіночі

СУКОНИ і плюшові

КОНФЕКЦІЯ хлопчача і діточа

НАЙДЕШЕВШЕ

в магазинах конфекції

мужеської жіночої і діточої

ЙОСИФ КЕРНЕР

Львів, вул. Трибунальська 6.

Телефон 32-02.

ГОДИННИКИ — БІЖУТЕРІЯ

ЯН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ Львів, вул. Майданська 5.

452 1-3

СВЯТО ВЕСНИ

сценічний образок на 2 дії зі співаками і танцюрами.

Приніринк з поправленнями нотами

в ціні 0.90 зол. до набуття в «Народній

Книгарні В-ва «Вистриця», Станіславів

451 **Пасаж Гертенбергія.** 1-3

ЖУРНАЛИ

ВЗОРИ

КРОІ

МАНЕКІНИ

449 1-2

Р. ЛЯНДАУ Львів

Чарнецького ч. 8.

Конкурсе

на фахову крамешку сиду до ведення ро

бітні суконої від 1. жовтня 1926. Зголошен

ня устні або писемні з відповідними св

дощами фахового знання і практик

ементально поученнями приймаються в

урядових год. 8-1 і 3-6 боло. що дн

Платня після умови.

Жіноча снілка промислова

ТРУД, Львів, Ринок 28.

(власний дім).

429 2-3

Купно — Продаж — Заміна

«МОНЮШКО» фортеція

і Пляш 7-13

283

Львів, вул. Зіморонича 10, Тел. 38-34

громадянська боротьба припинила цей процес, якому ще досить далеко до суцільного завершення.

Другою причиною супротивного становища до нагріваючих воєнних подій є страх перед побідним капіталізмом. Великоукраїнське громадянство лякається перетворення України в колоніальну державу англо-американського капіталу. Правда, вже й тепер під радянською владою чужинський капітал на Рад. Україні є домінуючий і пригноблений, але всетаки рад. влада намагається притуплювати його експлуатаційне вістря. Побіда англо-американського світа над більшовиками, а прешнь тільки на повну й беззастережну перемогу йде той світ, створила можливість для повного розгукання експлуатаційного капіталу. Нова влада не мала б ні тої сили, ні тої відваги, щоб протиставитися натискові і все новим, безконечним вимогам капіталістів. Крім того повсюдні руїни вимагають незвичайно великих вкладів, щоб відновити господарське життя, щоб пустити в рух знищені чи лише застановлені варстатні праці, а ті вкладки можуть прийти тільки із заграниччя акулі з безлічно вимог, яких не буде в спроможності відкинути уряд, так чи інакше залежний від побідників.

Великоукраїнське селянство не так лякається війни, як радше горожанської боротьби і її руйнівних наслідків. Лякається воно і можливих спроб повернення землі колишнім великим власникам і тому зажадало, щоб момент рішеннячого бою між комунізмом і капіталізмом був відсунений на кілька літ, щоб за той час наступив процес передавання великовласницьких претензій ще в більшій мірі, як досі.

Розуміється, що наша оцінка великоукраїнських настроїв і перспектив є дуже загальна. Не виключаємо того, що на Рад. Україні є цілі гурти, які бажали б пришвидшити процес повалення більшовизму, одначе загал українського громадянства бажав би відсунути цей неминучий двобій якнайдалі.

Якже ставиться до воєнних можливостей західно-українське громадянство? Серед загалу панує під тим оглядом повний хаос і пасивна байдужість. Мало хто дає собі справу з надходячими подіями. Здебільшого панують у нас настрої, що війна під крилами Англії й Америки далаб тільки нагоду і змогу Польщі перевести новий поділ Наддніпрянської України, загарбати Пра-

Жіночі модні матеріали

Шовки, Полотна
Мужеські сукна

1630

44-2

ПРОМ. ПАВЛЮК

ФІРМА

РОМАН

ЗУБИК

Бать. Галицька 16

вобережжя і встановити нові кордони по Дніпрі на основі нового андрисівського мира, замість рижського. Комуністична і соціалістична преса — зовсім природно — підтримує більшовицьку точку погляду. Та цікаво, що й деякі національні політичні гуртки, в краю і за границею, безкритично повторюють комуністичну аргументацію. А найцікавіше в тому всьому є факт чи ілюзія, що вони вважають себе активістами і той самий гурток запіжковий активізм ідентифікують з більшовицькими побажаннями. Намагання більшовиків дійти до угоди з Польщею вони, страшенні й завзяті ненавистники Польщі, промовчують, радянські пропозиції про пакт неагресії проковтують і залюбки поборюють англійські пляни. Не осуджуємо цей поведінку, тільки стверджуємо факт, який своєю нелогічністю занадто кидається у вічі. Змагання активістів повинно бути зрушити і знищити рижський кордон, створений спільними зусиллями польської та радянської дипломатії. Ясно, що це може статися тільки тоді, як нова війна потрясе тим кордоном. Тимчасом наші заграничні "державники" й "активісти" бороняться перед новою війною, мовчки апробуючи більшовицькі намагання утвердити, запатрифікувати рижський кордон, не дозволяючи його зрушити. І при тому вони не відкривають своїх карт, не виступають зі своїми визвольними плянами, тільки "за рід таку" перемищують у великих миротворців, виповідаючи війну західному милітаризмові.

Соціалістичні групи прийняли подиктовану їм платформу визволення при допомозі всіх "трудящих" на всьому просторі сучасної Польщі, а далі й цілого світа, узалежнюючи визволення українських мас від спільної боротьби всіх покращених. Вони ставлять справу досить круто: мовляв, спершу визволення всіх "трудящих" Польщі через соціальну революцію, а опісля

полекші поневоленням народам. Для будучого успіху соціальної революції варто тимчасом закріпити існуючі кордони, варто піддержувати угодову політику Радянського Союзу з буржуазною Польщею, варто навіть прийняти автономічну платформу для України і Білорусії під Польщею. Можна бути недоволенням з такого ставлення справи, але не можна відмовити своєрідній раші шій соціалістичній політиці, обдуманій на широку скалю і далеко мету власне зі соціалістичної точки погляду. Прешнь тут національно-державницькі змагання не лише грають підрядну роль, але й їх слід поборювати, як перепони до викликання і побідного переведення соціальної революції.

Але як зі своїм національним державництвом виглядають при цих концепціях наші заграничні "активісти" і їх підголоски в краю? До чого зводиться їх діяльність? На чий млин йде їх пропаганда? Чи тільки на більшовицький, чи одночасно й на польський?

Ось питання, які вимагають відповіді.

У зв'язку зі здвигом воєнних настроїв панують на всій українській території розбіжні думки та й розбіжними, а на всякий випадок нескордированими шляхами йде наша політична думка на передодні великих і грізних подій. Ф. Ф.

Конгрес національностей в Женеві.

(Освітлення члена української делегації.)

На Женевському Конгресі "організованих національних груп в європейських державах" явилися заступники 38 національних груп з 13 держав, які заступали около 40 мільйонів населення.

Започаткована літом 1925 р. міжнародна організація поневолених національностей перевела в жовтні

1925 р. конференцію, а в цьому році конгрес національностей в Женеві. Головною причиною створення організації поневолених національних груп була невиспівана охорона прав національних меншостей в міжнародних договорах, а далі й те, що офіційна Ліга Націй, зложена з представників пануючих народів, не могла здобути на рішучий крок у напрямі налагодження відносин між пануючими і поневоленими народами і цією справою почала чим рідше цікавитися.

Не зважаючи на це, що самі пануючі нації дали справі охорони національних меншостей міжнародний характер, ініціатори організації поневолених національностей знайшли опортуністичне становище та не мали відваги вийти поза межі поодиноких держав і сучасного порядку в Європі. Вони не взяли під увагу печучі і загрозливої мирові Європи справи поневолення територіальних народів, яка виходить поза вузькі рамки охорони фактичних національних меншостей, та домагається розв'язки в далеко ширшому розмірі, як це поставлено у програмі конгресу. Такими чином ініціатори конгресу унеможливили представникам українського, білоруського і литовського народів у межах Польщі взяти активну участь у справах конгресу як у нинішньому, так і в цьому році.

Слід зазначити, що з більших поневолених територіальних народів узяли активну участь в конгресі представники Каталонців з Іспанії (около 4 і пів мільйона населення), після збройних залив, що вони через свою участь не зв'язуються повних прав нації.

Спокійна промова президента конгресу д-ра Вільфана на черговій відомі основі прав конгресу. Від цієї промови та від прагматичних промов представників ново-прийнятих національних груп, відбилась широкою відглаголюючою заявою об'єднаних української, білоруської і литовської делегацій, в якій вказано на причини, що не дозволяють їм брати активну участь у справах конгресу. Вразивши спокійної але рішучої заяви було слідне із задоволення, яке вона викликала між членами конгресу і присутніми журналістами. Відомі швейцарські щоденники "Journal de Genève", "Gazette de Lausanne" і "Zürcher Zeitung" подали обширні коментарі до заяви, вказуючи на національні змагання України, Білорусії і Литви.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ.

Життя і праця еміграції.

(Лист з Чехії).

Ніодна країна світа не відіграла такої великої ролі у житті нашої еміграції, як Чехословаччина. Хоч після розвалу останніх літ українська еміграція розлілася сливе по щодому відомому світові, а проте може найкраще прийняття, найкращі умови життя і праці вона нашла у молодій чехословаччій державі. Дякуючи цій обставині тут скупчилися найбільша кількість емігрантів і вони при допомозі чеського уряду потрапили створити деякі культурні осередки, які будуть мати свій вплив і велике значіння для цілості українського культурного життя.

В особистому складі еміграції є кілька навістануваль. Еміграцією не називаємо молоде студентство Галичини, котре після матури або з власної волі або поневоли (відомі університетські справи) поїхало побирати науку на чеських вищих школах. За те властива еміграція виказує угруповання: 1) Рештки української галицької армії в Іозефівському таборі і поодинокі особи тоїж армії розкинені скрізь у цілій Чехії. 2) Військові особи армії УНР, котрі в головній кількості перейшли через польські табори. 3) Цивільні особи, що їхня діяльність сплетена тісно з урядом

ми УНР і ЗУНР. Найдеться також чимало й таких осіб, котрі після розвалу української держави були залишені в Польщі або на Рад. Україні, а вже пізніше, приневолени різними умовами, мусили покинути місце свого пробування і піти на еміграцію.

В поодиноких групах бачимо доволі значне політичне зріжничкування. Від монархістів до комуністів заступлені всі роди політичного світогляду. Одначе певні фахові зв'язки закривають на перший погляд цю різницю, але це тільки на перший погляд. Коли приглянемося ближче, тоді серед студентства, як і серед старших (хоч і між студентством чимало вже осіб у старшому віці) зверне на себе увагу безліч комітетів, товариств, стовпів, подиктованих не так дійсною потребою, як радше розходженнями партійно-політичними.

Еміграція розкинена на цілій території чехословаччій держави. (Про еміграцію на Закарпатті буде мова пізніше). Найбільше осіб скупчує в собі столиця Прага з найближчою околицею, а далі містечко Подєбради. Крім цього студентство у більших групах знаходиться ще в Берні і в Пшібрамі. Іозефівський табор у стадії остаточної ліквідації. А далі можна певно сказати, що немає більшої місцевості, в якій би не натрапили би на якого Українця. Будучи в Іозефові та відвідаючи враз з д-ром Козаком господарську виставу в сусідньому місті Яромежі (Jaromež), почув я від останнього, що на території Чехословачки буде

ще тисячі дві стрільби, котрі пробувають на роботах; одні вже акліматизувалися, деякі поженилися і поволі забувають на свою батьківщину. Мені особисто доводилося (хоч як недовго я побував тут) стрічати урядовців, дентиста, лікаря, дрібних торговців, робітників, котрі вже асимілюються і тільки почувши вашу мову признаються, що й вони Українці.

З природи річі найбільше інтересу буде для нас представляти еміграційне життя в Празі. Воно дало тут почин деяким таким установам, за які в краю йде вже десятилітня боротьба, а годі їх здобути. Масою на думці Вільний Український Університет. Збирає він біля себе наукові сили. Ведуть вони серйозну працю розробки української науки. Крім університету існує ще Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова, з дуже широкою програмою навчання, головним завданням якого покладено підготування учителівських сил до їх фахової праці під педагогічним і дидактично-методичним оглядом.

У Празі найшли свій початок та кож ріжні, в першу чергу наукові видавництва, видавані під ріжними назвами. Може деякі з них не у всьому відповідають вимогам, які звичайно ставимо до наукових праць, а проте поважна їх кількість є цінним вкладом в українську наукову літературу. Згадаймо тільки про діяльність Українського Громадського Комітету, Видавничого Фонду, Соціологічного Інституту,

тощо. В найближчому часі запровадимо дуже поважну працю нове видання "Українська Книжка".

З важніших установ слід назвати Академічний Комітет, який об'єднує в собі українські високі школи та наукові установи, між ними й Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові, для співділення з Комітетом інтелектуальної співпраці при Лізі Націй. Комітет заступає науковий інтерес в міжнародному союзі і як такий брав цього року участь у міжнародному зїзді, який відбувся в місяці червні у Варшаві. Та само треба тут згадати про "Військовий Музей", котрий збирає уже чимало пам'яток, видає для бібліотек, але ще не всієї приступити до одичення його для навідувачів, а то з браку місця і гроша.

Тут мусимо зазначити, що всі названі установи, а радше особи, що в них відіграють важливу роль, визначаються великою рухливістю і відчуттям актуальності. Слід пригадати, що пражська еміграція майже що року влаштовує якусь виставу української книжки, української преси, бере участь у ріжних виставах інших народів, зокрема галицькій й волинській виданництву до участі у виставах і зїздах, а з останній книжній виставі з нагоди міжнародного конгресу потрапили надати українській виставі асоціально-український характер. На жовтень біжучого року запровадимо Науковий зїзд, до участі в якому ми просимо учених з усієї української території і з еміграції, як проху